

Dos dies més de sud

Francesc Parcerisas

Prva krvavitev

Tu prisluhni stokanju kamnov,
Tistih kamnov, ob katerih se ponoči sliši
vroč strdek neke ženske
ali pa prisloni uho na tračnice,
proti katerim je mati upognila sinovo glavo;
tu prisluhni negotovosti večnosti
povsem neposredno.
Vedno je kje stroj,
ki se silovito približuje ali vodnjak, teman
kot ustje puškine cevi
-videti je igračka, z njo bi hoteli le igranje v vodi -.
To je plesniv krajec kruha
in zvok, udušen v mivki plaže.
Ob steni zraven strelne jame
se zbirajo dekleta s kitami
ali pa najstniki z mitraljezi
in glasbo iz kasetofona. Začetnice vpraskane na steno:
zadnja želja pomladi
ali prva ljubezen med rjuhami.
Bledo rdeči trtni listi, ki jih zlatí september,
rjuhe, zmečkane v kupček na blazini...
Verzi? So florentinski obraz
ali tesno oprijeta majica dekleta
s kratkimi lasmi, ki Američanom prodaja časopise
spodaj na Champs Elysées
ali kava, ki opari jezik
(zjutraj preveč hlasten: treba je hiteti,
iti v bolnico, na most,
na top konec bančne podružnice).
Zaproši za kredit pri polizanem pesniku
z zelenim pudrom na licu, reci mu,
da si maček, ki je dvignil črno pest
na Durrutijevem pogrebu.
Kovinski okus je bil drugačen
na dnu poletja iz mineralne vode in osvežilnih pijač,
bili so vrči in vedra
in lubenice, okrogle kot popoldnevi.
Verzi? Bodi potrpežljiv. Prisluhni.
Pet pesnikov s kozarcem v roki
nam nazdravlja pri Faber&Fabru.

Vidimo stavbo na Brooklyn Avenue
in stojnice s knjigami, ki nas čakajo
(ti se nikoli nisi upal brskati na tak način
pri buquinistes ob Seni).
Prisluhni tudi verzom drugih,
premisli, ali je vredno truda. Pisati,
pisati brez konca, na mizici
v Mehiki, na Aberdeen Road,
na ulici Salses,
ali pa v zvezek, ki ga nekdo hrani za nikogar
dvajset, trideset let stkanih iz molka in pregnanstev;
vse življenje v neberljivih čačkah s svinčnikom
na papirju: Uncle William Gerardhie,
ki se boji Spanish Armade.
Kaj se je zgodilo z njimi? Smo jih izdali?
Verzi? Kdo nam jih je prodal?
Komu so nas prodali?
Kajti mi smo prodani narod, mar ne?
Zeleno ni zeleno, sončni žarki
ne poplesujejo skozi aprilske naoknice,
bolečina nas ne peče kot počasni hrošč
s težkim, obstojnim vonjem po trohnobi.
Gnetejo nas, nas mrcvarijo.
V kakšnem jeziku govori mati otrokom?
Jaz sem živi jezik,
ki žge robidovje na gori,
dotaknem se skale in iz nje privre voda,
sprememim jo v kamnolom in v rudnik, zvok pa teče
sam kot nemočno otroštvo.
Provansalska zemlja, zemlja na Mallorci,
puščobni vrhovi na Penyagolosa.
Bili so na gorah in videli so preroke.
Preroke, ki so reklamirali zobno pasto
in telesa iz pene na televiziji.
In japonske risanke: »izvedeti«, »pločnik«,
»kdo ga je ubil?«. Nas bo jezik odrešil?
Bili ste tukaj, tudi mi smo tudi bili tu.
To lahko potrdim. Da je bilo zastonj,
da je bilo zaman, da smo sanjarili,
da smo izgubili vojno
in voljo do glasnih besed. Mogoče je bilo
vojn več. Verzi? Nihče jih ne mara,
nihče noče več mrtvih, zato se nam zdaj
na plaži približuje noč.
Naj vzameš v naročje mrtve, premočene.
Žalni trak na rokavu plašča,
rumena zvezda na prsih,
loščilo za čevlje s perjem,
stegnjena roka, modra srajca.
Naj živi kapital, dobiček, čiste roke!
Staramo se, J. Alfred Prufrock,

postajamo nedokončani. Nakupujemo na Škotskem,
ali pa v Libanonu, v duty free.
Toda angel zaznamuje s krvavim
križem hišo nedolžnega:
treba je samo počakati, da mu
vratar diskoteke s krili
zmrcvari vranico.
Kača ima avto vedno pred vrati hiše.
Toda po tihem in s ponosom
nam ponavljate: prav imamo.
Spet drugačne zastave, razcefrane.
In imeli ste prav. In imamo prav.
Zaradi teh verzov, zaradi teh
premišljenih zavojev na Vallvidreri,
ste se uprli strahu, z razumom.
In ste se uprli tistim, ki prodajajo smrt,
s peščico poštenih besed, z
eno samo pošteno besedo. Z govorico. Še vedno
lahko nizamo besede iz starih slovarjev,
kjer ni ne zmagovalcev ne poražencev,
besede, ki smo jih izgovarjali, ne da bi vedeli, da jih govorimo
iz knjig, ki so bile skrbno shranjene
in ki ste nam jih kazali, da bi videli,
da je nekoč res obstajala doba jezika.
Mi smo jezik.
Verzi? Prisluhni jim:
so tale moški, ki tiho sika:
»ne povej svoji materi,
ne bo ti verjela«, medtem ko povzroča bolečino.
Jaz, hči, jaz, oče,
Jaz golob v spolnem odnosu z Devico.
Posiljena od očeta,
zelo pomanjšana Leda.
Jaz razcefran sin na obali,
Jaz oče, brat, mati,
Utopljen na obali, jaz mrtev na dan mrtvih.
Posiljevalec, rabelj, zver.
Dolge brade, velik traktor,
strah kondenziran v maščobi debeluhov,
mar so oni najbolj krivi?
Kdo se bo česa spomnil?
V kakšnem rudniku se koplje resnica?
Podganje oči
kot pikice na igli, črne ali rdeče,
medtem ko z repom boža krhke vejice
in se pripravlja, da bi se pognala
po reki navzdol. Preživela nas bo,
starejša od zgodovine mest,
od vinske mušice.
Čisto zadaj boste našli knjige iz starinarnice
in klavir, čas pa mineva

kot tenak plašč tragedije, v kateri
bi šli lahko nabirat borovnice
(maline, borovnice, jagode),
a so vas kot po čudežu izključili.
Vtakni prst noter, povohaj ga, polži.
(So samo pasti, ki jih nastavlja vest, nič drugega.)
Včasih je pod topoli
slišati regljanje žab
in tišino, v kateri se premikajo
vročične žuželke, ki napovedujejo
veliko poletno noč, a dušice so
svetle zvezde, ki bodo zapolnile nebo.
Hroščeva pokrovka, pesek noči.
Šli smo tod mimo, za glasom
Ariadne proti središču labirinta,
stokanje devic, ščegatanje
peresa med nogami. Dotaknimo se
trebuha nosečnice,
grbe grbavca, zob
prevaranta, ne zaupajmo
temu, kar smo, enaki ali drugačni.
Dotaknimo se kamna angelov,
da bi varali, goljufali, ranili.
In zgodi se, da se znojijo delavci, ki se vračajo
s polj pod žgočim soncem in prosijo
za vrč vode. Meja, ki jo zaznamuje
soparno žvrgolenje škržatov.
Samo tri limone, tri ženske,
in avgustovska vročina, ki vse zmehta.
O tem bi lahko napisal pesem.
V sanjah se mu približa
mehka lutka in ga zgrabi v klešče: preveč vina je spil,
zato je zaustavil taksi.
Gre za roman o podrejanju
pravilom življenja in poletje
je kot ognjišče kovačije, izčrpljujoče.
Razdelijo se na pare:
z eno roko kovček
in z drugo starejšega brata.
Dobrota, ki ni božja,
temveč lastnost cenobitov, svobodnjaška...
Sanje, sanje... Kot verzi,
ki jih slišiš in ovinki, kjer poje
ženska, ki sedi za blagajno.
Na dnu doline, Tiana.
Na Zahodu, ciprese ob kartuziji.
Težko se spomnim vonja hiše,
vidim samo tkanine iz kretona,
lestence z velikim trebuhom na stropu,
grmade polen iz črnike v kaminih.
In nedokončana plošča v tretjem nadstropju

z mogočnim zavojem stopnic
in mehko zidano ograjo
zaključeno s štukaturo.
Le čemu služi, čemu naj bi
služilo? Obstaja kakšen presežek
tega, čemur služi jezik?
Teci, položi še en kovanec
na tračnico tramvaja, da bo neopazen
sunek izbrisal orle
in diktatorje in bo oblikoval majhen nož
z ostrim rezilom. Dobro nabrušen.
Dokler nas ne bo spet kakšen drug heroj
prišel odrešit, odrešit
ubožce, revne tatove,
grešnike. Z zrnem soli
in iglo, zaradi katere se bo kamela zdrznila.
Napolni plastično vrečko
z praznimi pločevinkami: pričakovanja, sramota,
nežnost, potrlost, strah...
Zarjavele so, postane, ti brez veselja
do branja. Kot podganja
očesca: rdečkasta, vročična
-obrazi, ki se prikazujejo zdajle
v očeh misli, medtem ko kombi
vozi po cesti skozi poletje.
Vihtijo puške in kričijo,
naramnice kombinezonov jim padajo
z ramen, ki so še vedno preveč bela.
In občinstvo zdaj posluša.
Posluša? Posluša verze?
Mar so to prazni sedeži pred arterijami
jezika, ki umira? So duhovi?
Opazimo lahko zgolj barve,
se pretvarjamo, da vemo, kaj pomeni jabolčno zelena,
modra kot poletno morje, bela
luč z apnom prebeljenega pročelja.
Razumemo, kaj pomeni biti »brezglav« in »počasen«
in občudujemo stavek, ki ni nikoli obstajal;
s to čudežno močjo se nam zdaj napolni želja:
boki in rožnati gumb
in usta, iz katerih se izliva vse, kar je rečeno,
ker smo uganili, da je to bilo mogoče izreči.
Prisluhni jim, to so verzi.

Translated by Prevedla Simona Škrabec